

РОЗДІЛ 1

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(згідно «Концепції національно-патріотичного виховання молоді»)

1. Національно-патріотичне виховання:

- формування національної свідомості і відповідальності за долю України;
- виховання любові до рідної землі, її історії, відновлення і збереження історичної пам'яті;
- культивування кращих рис української ментальності (працелюбності, індивідуальної свободи, глибокого зв'язку з природою та ін.);
- виховання бережливого ставлення до національного багатства країни, мови, культури, традицій.

2. Інтелектуально-духовне виховання:

- розвиток пізнавального інтересу, творчої активності, мислення;
- виховання потреби самостійно здобувати знання та готовності до застосування знань, умінь у практичній діяльності;
- реалізація особистісного життєвого вибору та побудова професійної кар'єри на основі здібностей і знань, умінь і навичок;
- виховання здатності формувати та відстоювати власну позицію;
- формування особистісного світогляду як проєкції узагальненого світосприймання.

3. Громадянсько-правове виховання:

- прищеплення поваги до прав і свобод людини та громадянина;
- виховання поваги до Конституції, законів України, державних символів України;
- виховання громадянського обов'язку перед Україною, суспільством;
- формування політичної та правової культури особистості;
- залучення студентської молоді до участі у добродійних акціях і розвитку волонтерського руху.

4. Моральне виховання:

- формування почуття власної гідності, честі, свободи, рівності, працелюбності, самодисципліни;
- формування моральної культури особистості, засвоєння моральних норм, принципів, категорій, ідеалів суспільства на рівні власних переконань;
- становлення етики міжетнічних відносин та культури міжнаціональних стосунків.

5. Екологічне виховання:

- формування основ глобального екологічного мислення та екологічної культури;
- оволодіння знаннями та практичними вміннями раціонального природокористування;
- виховання почуття відповідальності за природу як національне багатство;
- виховання готовності до активної екологічної та природоохоронної діяльності.

6. Естетичне виховання:

- розвиток естетичних потреб і почуттів, художніх здібностей і творчої діяльності;
- формування у молоді естетичних поглядів, смаків, які ґрунтуються на українських народних традиціях та кращих надбаннях світової культури;
- вироблення умінь примножувати культурно-мистецькі надбання народу, відчувати і відтворювати прекрасне у повсякденному житті.

7. Трудове виховання:

- формування особистості, яка свідомо та творчо ставиться до праці в умовах ринкової економіки;
- формування почуття господаря та господарської відповідальності;
- розвиток умінь самостійно та ефективно працювати.

8. Фізичне виховання та утвердження здорового способу життя:

- виховання відповідального ставлення до власного здоров'я, здорового способу життя;
- формування знань і навичок фізичної культури в житті людини;
- забезпечення повноцінного фізичного розвитку студентів;
- фізичне, духовне та психічне загартування;
- формування потреби у безпечній поведінці, протидія та запобігання негативним звичкам, профілактика захворювань;
- створення умов для активного відпочинку студентів.

Мети патріотичного виховання можна досягти шляхом реалізації таких завдань:

- ✓ утвердження в почуттях особистості патріотичних цінностей, поваги до культурного та історичного минулого України;
- ✓ виховання поваги до Конституції України, законів України, державної символіки;
- ✓ підвищення престижу військової служби як виду державної служби;
- ✓ визнання й забезпечення в реальному житті прав дитини як найвищої цінності держави і суспільства;
- ✓ усвідомлення взаємозв'язку між індивідуальною свободою, правами людини та її відповідальністю;
- ✓ формування етнічної та національної самосвідомості, любові до родини,
- ✓ рідного краю, народу, держави;
- ✓ визнання духовної єдності населення усіх регіонів України, спільності культурної спадщини та майбутнього;
- ✓ формування толерантного ставлення до інших народів, культур і традицій;
- ✓ формування мовної культури, оволодіння і використання української мови як духовного коду нації.

Форми і методи виховної роботи

Ефективність патріотичного виховання значною мірою залежить від спрямованості виховного процесу. Серед методів і форм патріотичного виховання пріоритетна роль належить активним методам: соціально-проектна діяльність, ситуативно-рольові ігри, метод відкритої трибуни, соціально-психологічні тренінги, інтелектуальні аукціони, «мозкові атаки», метод аналізу соціальних ситуацій з морально-етичним характером, ігри-драматизації, створення проблемних ситуацій, ситуацій успіху, демократичний діалог, використання методики колективних творчих справ, традицій, символіки, засобів народної педагогіки.

Крім названих, можна застосовувати традиційні методи: виховні години, години спілкування, краєзнавчі вікторини, екскурсії, усні журнали, диспути, лекції, семінари, уроки пам'яті, уроки мужності, різні форми роботи з книгою, періодичною пресою тощо. Залежно від мети кожна форма роботи має свою специфіку у її використанні; врахування потреб та інтересів.

Найпростішою організаційною і, в той же час, найпоширенішою формою виховної діяльності, а відтак – **виховного процесу в цілому, є година.**

Однією з форм виховної години є проведення тематичних дискусій і диспутів. Пропонуємо деякі теми і проблемні питання до них (**рекомендується для груп першокурників**).

1. Наша група – колектив

У своїй групі ви будете навчатися п'ять років. Ці роки залишать найсвітліші спогади, якщо група – дружній, веселий колектив. Чи впевнені ви, що група не залишить вас у біді, завжди допоможе, протягне руку?

- 1) Чому деякі студенти ні з ким не дружать, увесь час наодинці, живуть осібно? Адже вони збіднюють собі життя, не приносять користі колективу групи. Як ви до них ставитесь?
- 2) Хто такий, на вашу думку, друг? Хто такий товариш? Чи дружать студенти в групі? Як група розцінює цю дружбу? Кого ви вважаєте справжнім товаришем?
- 3) Студент дорожить колективом лише тоді, коли він учасник усього доброго, що робить колектив. Чи всі беруть участь у справах групи?
- 4) Колектив у групі створюється і перевіряється лише за конкретними справами (навчання, суспільно-корисна праця, культурний відпочинок), а не розмовами. З чого слід розпочинати створення колективу у своїй групі?
- 5) Чи є у вашій групі протистояння "міських" і тих, хто мешкає в гуртожитку? Що ви особисто робите, щоб об'єднати групу в дружній колектив?

2. Ми в майбутньому

Життя і навчання в університеті мають бути тісно пов'язані з майбутнім кожного. Хочете знати, якими ви будете завтра, – дивіться, як ви працюєте

сьогодні, що робите, аби стати кращими, корисними людям.

- 1) Як ви вчитесь? В університеті ви набуваєте знань, які вам будуть потрібні для роботи в ринкових умовах. Від того, що ви візьмете сьогодні, залежить, якими ви будете завтра. Чи мають рацію ті студенти, які вважають, що можна вчитися на «трійки» і стати висококваліфікованим спеціалістом?
- 2) Людина не може уявити себе в майбутньому, якщо в неї немає мети в житті. Чи можна жити, не думаючи про майбутнє?
- 3) Людина з вищою освітою – це висококультурна, всебічно розвинена особистість. Чим ви цікавитесь, крім своєї майбутньої спеціальності? Як ви збагачуєте свій духовний світ?

3. Учись любити і розуміти мистецтво

Немає людей, які нічим у житті не цікавляться. Один любить театр, інший – музику, третій проводить вільний час з цікавою книгою. Але є й такі, які витрачають своє дозвілля на гру в карти, розпивання спиртного та ін.

- 1) Як зробити духовний світ людини більш глибоким, культурно насиченим?
- 2) Що, на вашу думку, визначає духовний світ людини? Які ваші інтереси?
- 3) Ваше ставлення до літератури і мистецтва. Який вид мистецтва вам подобається найбільше?

- 4) Як ви розумієте класичну музику? Чи можна любити одночасно класичну й естрадну музику?
- 5) Чи любите ви образотворче мистецтво? Що ви знаєте про вітчизняних і зарубіжних майстрів художньої творчості? Як ви ставитесь до абстрактного мистецтва?
- 6) Що ви читаете? Чи любите вірші? Ваша думка про сучасну літературу.
- 7) Що таке художній смак? Чим визначається добрий і поганий смак?

4. Посперечаємось про смаки

Як правило, люди без великих духовних запитів, які не мають достатнього культурного виховання, неохайні в побуті, їхні смаки однобокі, коло інтересів вузьке. Що таке естетичні смаки? Чи замислювалися ви над цим?

- 1) Чим визначаються добрі й погані смаки? Як ви вважаєте, смаки і поведінка людини віддзеркалюють її духовний світ?
- 2) Чи можна за смаками людини судити про її характер, внутрішній світ? Чи може добра людина мати поганий смак?
- 3) Добрий смак – вимогливий. Як ви це розумієте?
- 4) Чи впливає навколишнє середовище на виховання смаку?

5. Поговоримо про красу людську

Що ви розумієте під красою людини? Інколи під вродливою зовнішністю ми бачимо цинізм, лінощі, егоїзм, безпринципність. Як ви ставитесь до цього?

- 1) Що приваблює вас у людині і що може відштовхнути від неї оточення? Що значить бути культурним?
- 2) Чому ми інколи не вміємо відрізнити прекрасне від потворного в людині і як цього навчитись?
- 3) У чому велич і краса праці?
- 4) Чесність, сміливість, скромність, гуманність, працелюбність... Хіба ці чесноти не роблять людину красивою? Хіба краса людини не втілена у красі її діяння?
- 5) Яку роль відіграє колектив (у даному разі ваша група) у вихованні духовно красивої людини?
- 6) Яка роль самоосвіти у вихованні культурної людини?